

הוגו שוורץ ידוע כפלייבוי - אבל הוא עלול לעלות למדינה ביקור

מיליונים בלי בלאמים

מאוד לדעת מי הם, סוף-סוף, בעלי החברות הזרות, הנהגות ממיליונים רבים גם מן החברה בישראל. לפני כמה ימים הודיעו אנשי מס'הכנסה לחברה כי יכינו נגדה תביעה משפטית בנושאים אלה.

גוף המכבד

את עצמו

פני כשנה פנו האחים שוורץ לבנק לפיתוח התעשייה ולמישרד-התעשייה, והגישו תוכנית-השקעות מקיפה, בת כמה מאות מיליוני לירות, להשלמת המפעלים. הם ביקשו ממדינת ישראל 330 מיליון לירות נוספות. השר יגאל הורביץ החליט לבדוק ביסודיות את הקורה במפעל, וכתוצאה מן הבדיקה הודיע כי כל הזרמה כספית מותנית בכמה תנאים.

האחד: מינוי מנהל חיצוני מטעם ה-מישרד. השני: מינוי מועצת-מנהלים (עד חודש זה אין מועצת-מנהלים לחברות); מינוי שמאי שיעריך כמה שוות באמת המכונות המיוצרות על-ידי קראמיק; הפ' רדה מוחלטת בין שתי החברות; הכנת מאזנים.

מכל התנאים בוצע רק אחד, וצבי שילר מונה כמנהל-כללי. אולם הבנק לפיתוח התעשייה החל בבדיקה יסודית של מצב החברה, וגילה כמה עובדות חדשות ומ' אלפות.

כך, למשל, התברר כי בעוד האחים שוורץ התעקשו כי הם עצמם יבנו עבור עצמם את המכונות המיוצרות סרטים, ניתן לקנות מכונות אלה בחו"ל בזול יותר. מה גם שהמכונות שלהם טרם יוצרו. הוברר כי מתחילת 1978 לא שילם המפעל את הכסף שגבה עבור מס'קניה ומס' ערך-מוסף. החוב על סעיף זה בילבד הוא בסך 12 מיליון לירות. כן מפגר המפעל בתשלום חובות וריבית לבנקים, בסך 28 מיליון לירות, ועוד הוא צבר הפסדים שוטפים של 25 מיליון לירות. מסתבר כי לפני כל השקעה נוספת יש להזרים למפעל 65 מיליון לירות, לסתימת חורים. החברות מחזיקות מישרדים בניו-יורק העולים 20 אלף דולר לחודש, לטפל בייצוא המפעל שטרם החל. הכוונה היא לייצא בהיקף רציני בציוד החדש. המישרד בניו-יורק עוסק בקניות סרטי-בלמים ברומניה ובמכסיקו, ומכירתם לאמריקה. דבר זה אגב, הרחיק את יהודה גיל, מנכ"ל הבנק לפיתוח התעשייה, מקבלת תביעת הורביץ לשינוי הנהלת המפעל וסילוק האחים שוורץ משליטה מלאה בו. גיל חשש כי הם ימשיכו לעסוק בייבוא לאמריקה מרו' מגיה וממכסיקו, וידחקו את הייצוא ה' לכו' מוכנו' של המפעל החדש בדימונה. לכן גם לא הצליחו לכפות עליהם את סגירת המישרדים ברמת-החייל, שהם כפילות, שכן הנהלת המפעל שוכנת בדימונה. הוגו שוורץ, שהתבקש להגיב, ניסה תחילה לטעון כי הוא רק מייצג משקיעים זרים, ואינו מצוי בנעשה בחברות. אחרי שנשאל על נסיעתו עם ח"כ קופמן, אישר כי הוא מצוי במפעל. הוא אמר כי אין לו מושג על הקירת מס'הכנסה, ויש לשאול על-ידיך את רואי-החשבון של ה' חברה. הוא אמר כי לא ידוע לו שיש בעיות לגבי ההשקעות במפעל מבהינת הבנקים, וכן כי אינו מסכים לשום מנהל חיצוני, שכן גוף המכבד עצמו לא יקבל זאת.

בשיחה עם עיתונאים הוא האשים את הבנק לפיתוח התעשייה בעיכוב מתן הלוח' אות וערבויות למפעל, וכי דבר זה גרם להפסדים של 30 מיליון לירות וללך שהמפעל עובד רק ב' 25% מכוחו הייצור שלו. המפעל מבקש עתה השקעה נוספת של 208 מיליון לירות. הוא מעסיק עתה 300 עובדים, ובידו חומרי-יצוא חתומים לאמריקה. בהיקף של 16.5 מיליון דולר.

יגאל לכיב

בשיטה החדשה מייצרים כיום באמריקה ובאירופה, והיא הובאה לאחים שוורץ באמצעות מהנדס לשעבר של פורד, שעבר לכמה חודשים לדימונה ועזב, אולם ה' תוכניות הנושאות את חותמות מחלקת המחקר של פורד עדיין מצויות במישרד החברה בדימונה.

משנת 1974 ועד היום לא הצליחו האחים שוורץ לייצר בשיטה החדשה, וכל ההש' קעות של יותר מ-100 מיליון לירות לא הביאו את התוצאות שלשמן ניתנו. יש להזכיר עוד שמות של שתי חברות אמריקאיות, אינטאר פריקשן ואינטאר ספאר, בחקירה של שילטונות מס'הכנסה, באמצעות פקידה-השומה-למפעלים-גדולים, התברר כי חברת קראמיק משלמת לשתי חברות אלה תמלוגים עבור הידע, הכרוך

תעשיין שוורץ
כיסוי הבעלים

מנכ"ל מר"חיים
סתימת חורים

בייצור המכונות החדשות, בגובה של 10% ל-20% מהתמורה שקראמיק מקבלת מפריקשן.

חקרי מס'הכנסה לא קיבלו תשובה מספקת מן האחים שוורץ ועורכיהם, לגבי זהות בעלי חברות אמריקאיות אלה (עורכי-הדין של החברה משה פורת, ועורך-הדין בועז נהיר קיבל על עצמו לטפל בחקירות ובתביעות מס'כנסה).

שתי חברות אלה מופיעות בעוד מקום. לפני כמה שנים חתמו האחים שוורץ חוזה עם ממשלת רומניה על הקמת מפעל לסרטי-בלמים, וקיבלו תמורתו 5.5 מיליון דולר. מסכום זה הם שילמו מיליון דולר למרות ידע לשתי החברות האמריקאיות. מס'הכנסה סבור כי היה צריך להעביר מיליון דולר אלה ארצה, ואנשיו רוצים

התירוץ להעדפת שוורץ היה כי הוא נושא תפקיד דיפלומטי מטעם ציילי. הוא דואג ליחס אהוד של ציילי לישראל. המפעל חי לו בשקט, ובעליו עשו חיים תודות לכפיית בעלי-הרכב לקנות אצלם. אחרי מלחמת יום-הכיפורים אישרה מדינת-ישראל לבעלי המפעל תוכנית בהשקעה של יותר מ-100 מיליון לירות להעברת המפעלים לדימונה. לפי התוכ' נית הוקמו במקום שני מפעלים, בבעלות שתי חברות. מיפעל אחד נקרא קראמיק קסטנינג קורפוריישן, והשני פריקשן מטי' ריילס קורפוריישן. שני המפעלים נמצאים תחת קורת-גג אחת, ועובדים בהם אותם העובדים. הבעלות על שתי החברות היא בידי חברת אסבסטוס וכימיקלים, שבעליה הם אדי שוורץ, אזרחי ישראלי ומהנדס במיקצועו, והוגו שוורץ, הרשום כתושב זר, המייצג משקיעים לא-ישראליים. מיפ' על פריקשן מייצר סרטי בלמים ומפרדים, בציוד ישן, שהועבר מן המפעל ברמת-החייל. מיפעל קראמיק מייצר עבור פריק' שן מכונות חדשות לייצור סרטי בלמים ומפרדים.

חברת פריקשן המייצרת סרטי-בלמים, מפסידה הפסדי-עתק, אולם חברת קראמיק, המוכרת לפריקשן את המכונות לייצור, היא ריווחית ביותר. חלק נכבד מריווחי קראמיק מושקעים בפריקשן, כהשקעת

מנכ"ל גיר
לחיצה פנימית

בעלים. לטענת האחים שוורץ, מהשקעה כוללת בפריקשן של 113 מיליון לירות, הם השקיעו כ-40 מיליון לירות. לפי חי' שובי הבנק לפיתוח התעשייה, קרוב ל-30 מיליון לירות מהשקעת הבעלים בפריקשן באו מריווחי קראמיק על הציוד שהיא מוכרת לפריקשן. פריקשן משלמת לקראמיק בכספים שקיבלה כהלוואות ומענקים מן הבנק לפיתוח התעשייה. האחים שוורץ, שהם בעלי שתי החברות, קובעים באיה מחיר תמכור קראמיק לפריקשן, וכך נוצר מעגל סגור ומושלם של העברת כספי המדינה לכיסו הבעלים הפרטיים, ושוב חזרה כהשקעה, נוסף להוצאת כספים החוצה למטרות שונות.

מכבש

היוצר סרט

ההוצאות הראשונות ניתנו בשנת 1974, ואז התחייבו היוזמים שהציוד החדש שייבנה ייצר סרטי-בלמים בשיטה חדשה, הקרויה "פזיטיב מולדינג", או לחיצה פנימית. לפי שיטת הייצור הקיימת במפעל, מייצרים את הסרטים באמצעות מכבש, היוצר את צורת הסרט. בשיטה זו יש ביובו של כ-50% מחומרי-הגלם ב' תהליך הייצור. בשיטה החדשה של לחיצה פנימית יש ביובו של 10% בלבד.

יום שבת לפני שבועיים המריא מטוסו הפרטי של הוגו שוורץ מתל-אביב לדימונה, ובו הוגו וחברת-הכנסת רבי' ההשפעה, חיים קופמן מסיעת הליכוד. עימם היה צריך להמריא גם חבר ועדת-הכספים של הכנסת, עדי אמורי. אולם כיוון שהיה עליו לצאת לאירופה, ויתר על הנסיעה לדימונה.

בנסיעה זו ניסה הוגו שוורץ לשכנע את קופמן לתמוך, בעת הדיון בוועדה, במתן ערבות מלאה של המדינה לסיוע כספי, שיסתכם ב' 215 מיליון לירות, למיפעל סרטי הבלמים (בריקבאנד) והמפרדים (קלאצ), שהקים בדימונה.

הביקור לא עזר ביותר להוגו שוורץ, שכן קופמן אומר כי הביקור לא שיכנעו, אין לו פיתיונות למצב הקשה של המפעל, ואין הוא יודע אם תמוך בתוכנית של שוורץ להזרמה מאסיבית נוספת של כספי מדינה למיפעל.

דיפלומט

מטעם ציילי

מדוע נזקק שוורץ למסע-שיכנוע, שיכנוע, כדוגמת זה שהוא מנהל עתה, אחרי שמדינת-ישראל השקיעה כבר כמה מיליון לירות במיפעל בדימונה? קופמן אינו היחיד ששוורץ עובד עליו. התומך הראשי בכנסת בשוורץ הוא שר המיסחר-התעשייה לשעבר, חיים בר-לב, המושל את מנכ"ל מישרד התעשייה הנו' כחי, עמוס מר"חיים, כי יילך לקראת שוורץ ותוכניתו. גם חבר ועדת-הכספים, שלמה אליהו, שחברת-הביטוח שלו היא המבטחת את המיפעל של שוורץ, תומך בקבלת תוכניתו של שוורץ.

משיחות עם חברי-כנסת אלה, התומכים בשוורץ, הסתבר כי איש לא בדק את מצב המפעל, ואיש לא בחן מדוע הגיע לשפל-המדרגה הנוכחי.

העובדה המתמיהה היא כי שוורץ גייס לעזרתו את ראשי ועדת-הכספים של ה' כנסת, שיאשרו מתן ערבות-מדינה ל' הלוואה שהוא מבקש. אולם אין אף בנק ישראלי אחד המוכן לממן אותו. שכן הבנקאים חרדים מפני הסתבכות גם בער' בות מלאה של המדינה.

רק לפני כמה ימים, בדיון בהנהלת הבנק לפיתוח התעשייה, שכלכלניו מתנגד' דים נמרצות להזרמה כספית נוספת ל' מיפעל של שוורץ, קרא חברת-הנהלה, ומי שהיה מנכ"ל מישרד התעשייה, ד"ר משה מנדלבאום, כי צריך למנות כוונס-כספים למיפעל.

בעיקבות הסירוב הטוטאלי של הבנק לפיתוח התעשייה ומנכ"לו, יהודה גיל, לממן את המפעל, מפעיל שוורץ לחצים על בנק הפועלים, באמצעות חיים בר-לב ועדי אמורי. אולם גם כאן מתעקש מנכ"ל הבנק, אפרים ריינר, להתנות כל סיוע במינוי מנהל מטעם המדינה למיפעל. הוא גם תובע שהבנק יבצע רק את גביית הלוואה, אולם המנהל שינהל את המפעל במקום האחים שוורץ (הוגו ואדי) יהיה מטעם מישרד-התעשייה, ולא מטעם הבנק.

המנהל המוצע עתה למטרה זו הוא חזי שלר, מי שניהל קודם לכן את חברת הביטוח אליהו. עליו להחליף את צבי שילר, שמונה מנהל מטעם מישרד-התעשייה, ברא' שות השר יגאל הורביץ, הודיע כי אינו מוכן למשיך לשאת באחריות למת שקורה במפעל, וכי יפרוש מתפקידו בימים אלה. הוגו ואדי שוורץ היו בעלי מיפעל בשם בריקבאנד, שייצר סרטי-בלמים, ברמת-החייל בבוש דן. המפעל נהנה מעזרה שנתן השר פינחס ספיר להוגו שוורץ, על-ידי הטלת מכסים גבוהים על ייבוא סרטי-בלמים. כך גאלצו בעלי המכונות בארץ לרכוש את תוצרת בריקבאנד, ש' היתה פחות טובה מתוצרת זרה, וזולה יותר.